

Fisioteràpia en la Patologia de l'Aparell Locomotor II

2015/2016

Codi: 102981

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500892 Fisioteràpia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Lluís Abello Balaguer

Correu electrònic: Lluís.Abello@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent extern a la UAB

Christian Fernández Samprieto

Marc Jacob Jordà

Prerequisits

És recomanable tenir els coneixements assolits d'Anatomia i Fisiologia de l'aparell locomotor, Fonaments en Fisioteràpia, Biofísica, Patologia humana i Fisioteràpia de l'aparell Locomotor I.

Objectius

L'assignatura es programa al tercer curs del Grau de Fisioteràpia i forma part del grup de les assignatures de Fisioteràpia de l'aparell Locomotor.

Les competències són:

Ser capaç de desenvolupar els coneixements adquirits en assignatures prèvies a l'àmbit clínic del tractament de patologies de l'aparell locomotor.

Ser capaç de realitzar una valoració funcional de la persona que pateix alguna patologia de l'aparell locomotor i poder elaborar un diagnòstic fisioterapèutic.

Saber plantejar els objectius terapèutics i elaborar un pla d'atenció fisioterapèutic.

Saber aplicar les diferents tècniques de fisioteràpia i ser capaç d'analitzar, adaptar i controlar els resultats.

Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema múscul esquelètic.

Competències

- Analitzar i sintetitzar.
- Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons els criteris reconeguts i validats.
- Demostrar que té coneixement de la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social.
- Demostrar que té prou coneixement dels mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutics, encaminats a la terapèutica clínica.

- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Determinar el diagnòstic de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts internacionalment.
- Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia d'acord amb els criteris d'adequació, validesa i eficiència.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, els coneixements, les habilitats i les actituds pròpies de la fisioteràpia per resoldre casos clínics concrets en l'àmbit hospitalari, extrahospitalari, i de l'atenció primària i comunitària.
- Organitzar i planificar.
- Participar en l'elaboració de protocols assistencials de fisioteràpia basats en l'evidència científica i fomentar activitats professionals que dinamitzin la recerca en fisioteràpia.
- Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
- Raonar amb sentit crític.
- Resoldre problemes.
- Valorar l'estat funcional del pacient considerant els aspectes físics, psicològics i socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar.
2. Aplicar els mètodes, procediments i actuacions de la fisioteràpia en les diferents especialitats clíniques que tracten les afeccions de l'aparell locomotor.
3. Aplicar mètodes específics d'intervenció de fisioteràpia per promoure hàbits de vida saludables, en relació amb l'aparell locomotor, a través de l'educació per a la salut.
4. Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic en alteracions de l'aparell locomotor.
5. Descriure i analitzar el moviment humà.
6. Descriure i analitzar els protocols assistencials de fisioteràpia basada en l'evidència en les alteracions del sistema musculoesquelètic.
7. Descriure i aplicar els procediments adequats de valoració de fisioteràpia, amb l'objectiu de determinar el grau d'afectació de l'aparell locomotor i la seva possible repercussió funcional.
8. Descriure les circumstàncies que condicionen les prioritats d'actuació en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
9. Descriure les guies de bona pràctica clínica aplicades a les alteracions de l'aparell locomotor.
10. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
11. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
12. Enumerar els diferents tipus de material i aparells que cal utilitzar en el tractament fisioterapèutic d'alteracions de l'aparell locomotor.
13. Establir hipòtesis diagnòstiques de fisioteràpia a través de casos clínics amb alteracions del sistema musculoesquelètic.
14. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
15. Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia en les alteracions de l'aparell locomotor.
16. Localitzar mitjançant la palpació en superfície els diferents músculs.
17. Organitzar i planificar.
18. Prendre les decisions més adequades davant d'una situació determinada.
19. Raonar amb sentit crític.
20. Resoldre casos clínics susceptibles de tractament fisioterapèutic en l'àmbit de les afeccions del sistema musculoesquelètic.
21. Resoldre problemes.

Continguts

L'assignatura es centra en la fisioteràpia aplicada a les patologies de l'aparell locomotor, i en concret a la patologia de les extremitats superiors: traumàtica i degenerativa.

Tema 1: GENERALITATS DE L'ASSIGNATURA (Lluís Abelló)

Fonaments i conceptes de la disciplina visió de conjunt de la matèria.

Objectius que es proposen.

Presentació del programa.

Tipus d'avaluació, seminaris.

TEMA 2: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE LA CINTURA ESCAPULAR (Lluís Abelló)

Anatomia i biomecànica del a cintura escapular.

Exploració de la cintura escapular i la seva orientació clínica.

Fisioteràpia en la patologia traumàtica: omòplat, húmer, clavícula.

Consideracions en la Fisioteràpia del malat oncològic: indicacions i contraindicacions.

Lesions lligamentoses: inestabilitats , luxació i subluxació GH i AC.

Lesions tendinoses i parts toves: manegot rotador, capsulitis retràctil, retracció capsular.

Introducció a la Síndrome del dolor miofascial: manegot dels rotadors, deltoides, trapezi, romboides menor i major i pectoral menor i major .

La teràpia manual a la cintura escapular : treball global de la cintura escapular.

Treball propioceptiu de la cintura escapular.

Embenats neuromuscular i funcionals.

TEMA 3: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DEL COLZE (Christian Fernández)

Anatomia i biomecànica del colze.

Exploració del colze i la seva orientació clínica.

Fisioteràpia en la patologia traumàtica: cúbit i radi proximal, 1/3 distal húmer.

Lesions lligamentoses i Inestabilitats: luxació posterolateral del colze.

Lesions tendinoses i parts toves : Síndrome del dolor miofascial (bíceps, tríceps, ancòni, braquial, supinador llarg) epicondiàlgies i bursitis.

Teràpia manual del colze.

Treball propioceptiu del colze.

Embenats neuromusculars i funcionals.

TEMA 4: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE L'AVANTBRAÇ I CANELL (Marc Jacob)

Anatomia i biomecànica avantbraç i canell

Exploració de l'avantbraç/canell i la seva orientació clínica.

Fisioteràpia en la patologia traumàtica: radi/cúbit diafisari i distal i ossos del carp.

Síndrome túnel carpià.

Lesions lligamentoses i Inestabilitats: CID, CIND, CIC, CIA.

Treball propioceptiu avantbraç i canell.

Teràpia manual avantbraç i canell.

Síndrome del dolor miofascial: ms extensora, flexora, pronadora i supinadora.

Embenats neuromusculars i funcionals.

TEMA 5: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DE LA MÀ (Christian Fernández)

Anatomia i biomecànica mà.

Exploració de la mà i la seva orientació clínica.

Fisioteràpia en la patologia traumàtica: Metacarps i falanges.

Lesion tendinoses: Malaltia de Dupuytren, Tenosinovitis de Dequervain i seccions tendinoses dels extensors i dels flexors.

Lesions de parts toves: Capsulitis i esquinços.

Treball propioceptiu mà.

Teràpia manual mà i palpació muscul-tendinosa.

Embenats neuromusculars i funcionals.

TEMA 6: FISIOTERÀPIA EN LA PATOLOGIA DEGENERATIVA (Lluís Abelló)

Procés degeneratiu: artritis i artrosi. Signes i símptomes.

Fisioteràpia en el tractament conservador.

Fisioteràpia en el tractament quirúrgic: Artroplasties d'espatlla , colze i dits.

Treball propioceptiu.

Embenats neuromusculars i funcionals.

Metodologia

L'assignatura es basa en classes teòriques, seminaris teòrico-pràctics i seminaris de casos clínics, tant com pràctiques entre els estudiants i un treball en grup.

FT APLCM II:

- Valoració global extremitat superior : anamnesi, proves exploratòries , proves complementaries: RX i TAC.
- Diagnòstic diferencial en la patologia de l'espatlla : inestabilitat, tendinopatia, capsulitis retràctil, lesió SNC i SNP.
- Tractament del pacient amb patologia osteoarticular
- Tractament del pacient amb artroplasties d'espatlla, colze i dits.
- Tècniques de teràpia manual a l'extremitat superior.

- Tècniques de tonificació muscular i reeducació propioceptiva.
- Estiraments musculars.
- Introducció a la Síndrome del dolor miofascial (SDMF): exploració i tractament conservador.
- Embenats funcionals i neuromusculars.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	2, 3, 4, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21
Pràctiques de Laboratori: Exposicions teòrico-pràctiques per part del professor	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 16, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Treball en grup supervisat	5	0,2	
Tutories	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
Estudi i realització d'esquemes i resums	25,5	1,02	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Recerca i tractament de la informació per completar les activitats dirigides	28	1,12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 20
Redacció de treballs	35	1,4	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 20

Avaluació

Avaluació

L'avaluació FINAL de l'assignatura consta de: examen tipus test dels continguts impartits a les classes teòriques i dels temes tractats als seminaris. Aquesta prova és 50 preguntes tipus test (amb 4 opcions de resposta de les quals només una és vàlida i les respostes mal contestades descompten 0,25).

L'avaluació dels seminaris espezialitzats: examem pràctic de 15' on l'estudiant demostra la realització de 3 tècniques de tractament de fisioteràpia.

L'avaluació continuada: prova oral de 20'. A partir d'una recerca bibliogràfica l'estudiant ha de resoldre un cas clínic que defensarà davant dels seus companys i avaluadors.

El percentatge de cada part a la nota final de l'assignatura és: d'un 70% la nota de l'examen tipus test , d'un 5% la nota de la prova oral i d'un 25% l'examen pràctic. (mínim obligatori d'un 80% d'assistència en els seminaris).

Per aplicar-se aquests percentatges és imprescindible tenir un mínim de 5.00 a l'examen tipus test, a la prova oral i a l'examen pràctic.

L'alumne que no superi l'avaluació final es podrà presentar a un examen síntesi. La nota màxima que podrà obtenir l'alumne serà un APROVAT. Es tracta d'un examen tipus test de 20 preguntes. (amb 4 opcions de resposta de les quals només una serà vàlida i les respostes mal contestades descomptaran 0,25).

L'estudiant que no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació com: no presentar-se al 80% d'assistència en els seminaris i no assolir la notamínima de 5 en cadascuna de les tres proves, en l'acta es consignarà l'assignatura com a no avaluable.

La qualificació final de l'assignatura tindrà una expressió numèrica, amb un decimal, a l'escala 0-10 i amb l'equivalència qualitativa d'acord amb els criteris de la UAB, de suspens, aprovat, notable i excel·lent (amb l'opció d'assolir la qualificació de Matrícula d'Honor). El procediment de revisió de les proves s'ajustarà a la normativa vigent de la UAB i en tot cas serà de forma individual, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts..

Tipologia	Durada	Descripció de la prova d'avaluació	Criteris d'avaluació	Nota mínima per aprovar	% de la nota final	Calendari
Prova escrita	1:30h	Test multiresposta	Cada pregunta contestada correctament es valorarà amb 1 punt. Les preguntes contestades erròniament restaran 0,25 punts. Les preguntes no contestades no restaran punts	5	70%	Gener
Avaluació continuada	Continu	Exercicis d'avaluació continuada associats als seminaris	Raonament i objectius fisioterapèutics d'un cas clínic. Realització d'un treball amb presentació tan oral com escrita.	5	5%	Setembre a Febrer
Prova pràctica	15'	Examen pràctic on es realitzaran 3 tècniques de tractament.	Es valoraran els coneixements teòrics i l'aplicació de la tècnica.	5	25%	Setembre a Febrer

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada associada als	25%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,

seminaris	19, 20, 21			
Prova escrita	70%	1,5	0,06	2, 3, 4, 5, 7, 8, 12, 13, 15, 16, 18, 20
Seminaris pràctics	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Bibliografia

- Peterson F., Kendall E., Geise P. Músculos. Pruebas, funciones y dolor postural. Madrid: Marban; 2000.
- Kottke Lehmann. KRUSEN .Medicina Física y Rehabilitación. Tomos I, II y III. Edit: Panamericana
- David C, Lloyd J. Rehabilitación reumatológica. Madrid: Harcourt; 2000
- Frisch H. Método de exploración del aparato locomotor y la postura. Barcelona: Paidotribo, 2005.
- Kapandji. Fisiología articular 6ed. Tomo 1, Miembro superior. Editorial médica panamericana, 2006,Madrid.
- Fracturas en el adulto Rockwood &Green 5ª (2003) ED Marbán.
- Mora Américo E. De Rosa R. Fisioterapia en el aparato locomotor. Madrid: Síntesis; 1998
- Ehmer,B . Fisioterapia en ortopedia y traumatología.. Ed. Mcgraw-hill.
- Kendall .F. Músculos: pruebas y funciones. Madrid: Marbán; 2007.
- Hoppenfeld & Murthy. Fracturas, tratamiento y rehabilitación. Ed. Marban Libros S.L, 2001
- Henri Neiger. Estiramientos analíticos manuales. Ed. Medica Panamericana. 2004
- Sergio Fucci, Mario Benigni, Vittorio Fornasari. Biomecánica del aparato locomotor aplicada al acondicionamiento muscular. Ed. Mosby/ Doyma libros. 1995
- Blandine Calais. Anatomía para el movimiento. Tomo 1. Ed. Los libros de la liebre de marzo S.L. 1994
- Clyde A. Helms. Fundamentos de radiología del esqueleto. 3ª Edición. Ed. Marban libros S.L. 2006
- Travell & Simons. Dolor y disfunción miofascial. Volumen 1. 2ª Edición. Ed. Medica Panamericana, 2002
- Leopold Busquet. Las cadenas musculares. Tomo 1. 3ª Edición. Ed. Paidotribo. 1998
- Philippe Campignon. Respir-acciones. Ed. Lencina-Verdú editores independientes. 2008
- Klaus Buckup. Pruebas clínicas para patología ósea, articular y muscular. Exploraciones-signos-síntomas. Barcelona: Masson, 2000
- José Luis Marínez Gil, Jacobo Martínez Cañadas,Iván Fuster Antón. Lesiones en el hombro y fisioterapia. Arandiciones S.L 2006,Madrid.
- Quesnot .Rehabilitación del miembro superior. Editorial médica panamericana, 2010, Madrid.
- Toni Bové.El vendaje funcional.4ta Edición.Editorial elsevier,2005, Madrid.
- Josya Sijmonsma. Manual Taping Neuro Muscular, 2a edición. Editorial Aneid Press,2007, Cascais.

Revistas

Annales Kinésithérapie

Fisioterapia y Calidad de vida

Physical Therapy

Physiotherapy